

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (AMK)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Opiskelijavalintojen uudistamistoimenpiteet tulee raportoida alakohtaisesti. Raportoinnissa voi käyttää OKM:n ohjauksessa käytettävää alaluokittelua:

- Kasvatusalat
- Terveys- ja hyvinvointialat
- Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat
- Yhteiskuntatieteet ja palvelualat
- Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet
- Luonnontieteet
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat
- Maatalous- ja metsätieteelliset alat
- Hammaslääketiede
- Lääketiede

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

1. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Metropolia Ammattikorkeakoululle vuosiksi 2017-2019 erityisavustusta ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämishankkeeseen, jossa kehitetään kansallisella tasolla niin todistusvalintoja, valintakokeita kuin myös muita osaamisperustaisiin perustuvia valintamenettelyjä.

Ammattikorkeakoulujen valintakokeet eivät nykyisinkään ole vaatineet erityisen pitkää valmentautumista. Kaikilla aloilla ei käytetä ennakkoinaistoja lainkaan ja niilläkin aloilla, joissa ennakkoon luettavaa materiaalia on, julkaistaan se n. 2-4 viikkoa ennen valintakokeita.

Hankkeen yhtenä osana toteutetaan valtakunnallisten valintakokeiden uudistukset, jossa otetaan huomioon myös pitkäkestoisten valmentautumista vaativien valintakokeiden sisältö ja tarvittaessa niistä luopuminen. Hankkeen myötä valtaosasta ammattikorkeakoulujen yksittäisistä valintakokeista voitaisiin luopua ja siirtyä käyttämään yhtä yhteistä valtakunnallista valintakoea kaikille aloille tai alakohtaisesti. Hankkeessa on tarkoitus luoda kaikille aloille yhteinen valintakoeosuus, jossa mitataan yleisiä opiskeluvalmiuksia korkeakouluopintoja varten.

Ammattikorkeakoulusektorilla on tehty jo pitkään alakohtaista yhteistyötä. Yhteistyö pohjautuu olemassa olevaan vastuuammattikorkeakoulumalliin, jonka kautta voidaan suunnitella ja toteuttaa uudistuksia. Opiskelijavalintahankkeen myötä yhteistyö tiivistyy entisestään, kun mietitään uusia valintatapoja ja luodaan kaikkia aloja koskeva osuus valintakokeisiin.

2. Ammattikorkeakouluilla ja yliopistoilla on yhteinen suositus siirto-opiskelijamenettelyihin vuodelle 2017. Ammattikorkeakoulut suunnittelevat myös yhteistä siirtohakulomaketta Opintopolkujärjestelmään, joka on niin hakijan kuin ammattikorkeakoulujen näkökulmasta katsottuna hyvä ja toivottu kehityssuunta.

Aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään osana Metropolian koordinoimassa opiskelijavalintahankkeessa.

3. Hankkeen yhtenä osa-alueena on opiskelijavalintaan liittyvä tutkimustyö. Opiskelijavalintahankkeessa tuotettuja ja saatuja valintatuloksia analysoimalla voidaan kehittää hankkeessa rakennettuja prosesseja, valintakokeiden sisältöä ja opiskelijavalintoja.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

4. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille? Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

4. Metropolia on allekirjoittanut yhteistyösopimukset Ami-säätiön, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian, Stadin ammattiopiston ja Vantaan ammattiopisto Varian kanssa vuoden 2016 toisella puoliskolla opiskelijaliikkuvuuden helpottamiseksi. Yhteistyö on käynnistetty pienessä mittakaavassa siten, että kunkin yhteistyökumppanin kanssa on tunnistettu joitakin tutkintoja, joiden opiskelijoilla olisi mahdollisesti kiinnostusta jatkamiseen ammattikorkeakoulussa. Näiden tutkintojen opiskelijoille on sitten tarjottu valittujen Metropolian tutkintojen opintojaksoja suoritettavaksi. Toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan toukokuussa 2017.

5. Katso kysymykset 4 ja 9.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

6. Miten kehitätte digitaalisia oppimisympäristöjä?

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä taho vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

6. Digitaalisia oppimisympäristöjä kehitetään systemaattisesti kaikilla osaamisalueilla vuoden 2017 aikana siten, että kaikista tutkinnoista löytyy sisältöjä liitettäväksi 360-oppimisympäristöihin (esimerkiksi virtuaalilaboratorio,

virtuaaliröntgen, virtuaalinen suunhoidon klinikka ja virtuaalineuvola). Lisäksi kehitetään edelleen opiskelun joustavia, ajasta ja paikasta riippumattomia mahdollisuuksia hyödyntäen etäopiskelun mahdollistavaa teknologiaa. Monenlaisia sovelluksia, alustoja ja teknisiä ratkaisuja testataan kokeilukulttuurin hengessä. Lisäksi tuotetaan teknologian pedagogista soveltamista tukevaa materiaalia opettajille ja kehitetään opettajan digipedagoginen työkalupakki. Kannustetaan ja mahdollistetaan materiaalin jakaminen avoimesti.

7. Metropolia on käynnistänyt vuonna 2015 yhteistyössä neljän amk:n ja paikallisten työelämäkumppaneiden kanssa alueelliset, monimuotoiset bioanalytikkojen, röntgenhoitajien ja suuhygienistien satelliittikoulutuskokeilut, joita halutaan arvioinnin pohjalta kehittää ja konseptoida levitettävään muotoon. Yhteistyö edistää korkeakoulutuksen saavutettavuutta maakunnissa (maakunta- ja sote-uudistus), koulutuksesta työelämään siirtymistä sekä koulutuksen, työelämän ja ympäröivän yhteiskunnan vuorovaikutusta. Yhteistyö tukee koulutuksen digitaalisten toteuttamistapojen ja oppimisympäristöjen uudistamiseen tavalla, jossa opiskelijälähtöisyys ja työelämävalmiudet korostuvat opetuksessa, oppimisessa ja opiskelijoiden ohjauksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän erityisavustuksen tuella satelliittikoulutuskonseptin kehittäminen jatkuu suunnitelman mukaisesti.

Metropolia toimii pääkoordinaattorina Digisti yhdessä -hankkeessa, jonka tavoitteena on luoda ja kehittää ammattikorkeakoulujen musiikin, tanssin ja esittävän taiteen digitaalisesti toteutettavia yhteisiä oppimiskokonaisuuksia. Hankkeessa rakennetaan taideoja palveleva pedagoginen toimintamalli opiskelijoiden tiedon- ja taidonrakentamisen tueksi. Hankkeessa ovat mukana kaikki Suomen musiikin, tanssin ja esittävän taiteen tutkinto-opetusta tarjoavat ammattikorkeakoulut.

Yhteistä digitaalista oppimateriaalituotantoa ja opintotarjontaa tehdään esimerkiksi bioanalytikkotutkinnossa, jossa aineistoa tuottamassa ovat mukana kaikki Suomessa bioanalytikkoja kouluttavat ammattikorkeakoulut. Metropolian 3AMK-yhteistyössä (Metropolia, Haaga-Helia, Laurea) työtetään ristiinopiskelun laajoja mahdollisuuksia.

8. Opettajien digipedagogisen osaamisen taso määritetään vuoden 2017 aikana valtakunnallisen tavoitetaso ja määritettyjen osaamiskriteereiden perusteella. Osaamisen vahvistamiseksi luodaan osaamisalueiden kehittämissuunnitelmat, järjestetään kohdennettua ja tarpeeseen vastaavaa koulutusta ja aloitetaan digipedagogisen osaamisen vahvistamiseen tähtäävä valmennusohjelma. Kehittämisestä vastaavat digipäällikkö ja osaamisalueille nimetyt digimentorit yhdessä osaamisaluepäälliköiden kanssa.

9. Metropolia on solminut useita yhteistyösopimuksia toisen asteen oppilaitosten kanssa ja keskeisin asia näissä sopimuksissa on väyläopintojen tarjonta avoimen amk:n kautta. Metropolia kehittää ja uudistaa kevään 2017 aikana avointa opintotarjontaa erityisesti toisen asteen väyläopintoja lisäten ja monipuolistuen. Kehityshankkeen tarkoituksena on lisäksi tehostaa avoimen opintotarjonnan prosesseja ja sisältöjen tuottamista. Avoimen opintotarjonnan tueksi on kehitteillä palvelualusta, jonne kaikki tarjonta voidaan laittaa esille helposti selattavaan ja hallittavaan muotoon. Päiväopetuksen ryhmiin otetaan enemmän opiskelijoita ja tarjontaa monipuolistetaan verkko-opintojen avulla. Uutena tarjontaan tulee työpaikkaopintojen mukaan ottaminen. Tästä tehdään ensimmäiset pilotoinnit syksyn 2017 aikana. Kehittämisestä vastaavat AMK palvelupäällikkö sekä opettajista ja henkilökunnasta koottu kehitystiimi.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja,

esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

10. Vuoden 2017 kesällä kesäopintojen määrä suhteessa vuoteen 2016 on pysynyt jokseenkin samana. Vuoden 2016 kesäperiodin jälkeen tarjottavia opintojaksoja ja moduuleita on kehitetty sisällöllisesti vastaamaan opiskelijoiden ja yhteiskunnan tarpeisiin. Virtuaalisuutta on lisätty ja opintojaksoja on pyritty kehittämään saatavuudeltaan helpoiksi mm. tarjoamalla erilaisia verkkototeutuksia. Laatuun on kiinnitetty erityistä huomiota rakentamalla opintojaksoista, opintokokonaisuuksista ja moduuleista ilmiölähtöisiä kokonaisuuksia, jotka tukevat opiskelijan ammatillista kehittymistä. Kesäperiodilla tarjottavat opinnot ovat kaikille avoimia opintoja, joissa - muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta - ei ole erillisiä osallistumiseen liittyviä vaatimuksia. Tämä mahdollistaa suurten opiskelijajoukkojen saavuttamisen lisäksi kustannustehokkuuden, avoimuuden ja vaikuttavuuden. Metropolian pyrkimyksenä on tarjota opintoja ympärivuotisesti kaikille opiskelijoilleen alasta riippumatta. Ympärivuotisen opiskelun mahdollisuutta lisäävät myös laaja avoimen amk:n sekä MOOC-toteutusten tarjonta.

11. Opiskelijoiden ympärivuotista opiskelua mahdollistetaan erilaisilla opetustarjonnan ratkaisulla. Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua laajasti kaikkeen oppilaitoksen tarjoamaan opetustarjontaan. Näistä suosittuja ovat muun muassa Summer School -tyyppiset kesäkurssit, joissa tarjolla on monipuolinen eri alojen opiskelijoiden osaamista kehittävä opintojaksotarjonta. Lisäksi Non-Stop virtuaalitoteutukset ovat olleet tarjonnassa ja niitä on kehitetty entistä paremmin vastaamaan opiskelijoiden aikaan ja paikkaan sitomattomaan opiskeluun. Metropolian opetussuunnitelmissa on useita koko Metropolian yhteisiä valinnaisia monialaisia opintojaksoja. Näitä opintojaksoja voidaan tulevaisuudessa tarjota ympärivuotisesti. Yleisesti kesäopintoina monissa tutkinto-ohjelmissa suoritetaan työharjoitteluja sekä yksilöllisiä työelämäprojekteja. Vahva yhteistyö työelämän kanssa mahdollistaa ja luo tarpeita opintojen, harjoittelujen ja erilaisten projektien tekoon aikaan ja paikkaan katsomatta. Ympärivuotisesti on mahdollista myös suorittaa ns. kirjallisia itseopiskelupaketteja. Muun muassa sosiaali- ja terveysalalla voi kesäisin suorittaa varsin laajasti erilaisia teoriaopintoja (n. 40 op).

Tällä hetkellä tarjoamme n. 75 opintojaksoa, kurssia tai moduulia ympärivuotisen oppimisen turvaamiseksi kesäperiodilla. Kansainväliset erimittaiset vaihdot ovat osa kesällä mahdollistuvia opintoja. Varsinkin lyhytvaihtojen suosio on lisääntynyt. Tarpeen ja kysynnän lisääntyessä pystymme helposti vastaamaan siihen laajan ja maailmanlaajuisesti ulottuvan verkoston ansiosta. Ympärivuotista opetustarjontaa mahdollistavat kaikki Metropolian alat. Tarjontaa on sekä ammattikorkeakoulu-tutkintojen (mm. tekniikka, kulttuuri) mutta myös ylemmän ammattikorkeakoulututkintojen osalta (mm. liiketalous, sosiaali- ja terveysalat).

Valinnanvapauden ja virtuaalisuuden lisäksi joustavuutta lisää erilaiset yhteistyömahdollisuudet muiden eri asteiden oppilaitosten sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Kolmen ammattikorkeakoulun strateginen liittouma mahdollistaa opiskelijaliikkuvuuden Haaga-Helia ammattikorkeakoulun, Laurea-ammattikorkeakoulun sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Liittouman myötä opetustarjonta tulee entisestään laajentumaan yli ala- ja ammattikuntarajojen, tarjoten opiskelijoille mahdollisuuden osallistua liittoumakumppaneiden opetustarjontaan. Tähän yhteistyöhön liittyy vahvasti myös digikampushanke, joka tulevaisuudessa avaa uudenlaisen, mahdollisuuksia täynnä olevan oppimistoiminnan kaikille kumppaneille.

E) MUUTA

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

12. Uraohjauksen kehittäminen on suunnitteilla. Katso myös kysymys 13 koskien Verkkovirta-hanketta.

13. Osana Haaga-Helia ammattikorkeakoulun koordinoimaa Verkkovirta-hanketta (ESR, 2015-2017) Metropolia Ammattikorkeakoulun henkilökunnalle on järjestetty koulutusta osaamisen tunnustamisesta ja laajemminkin työn opinnollistamisesta niin palkka- kuin vapaaehtoistyöhön liittyen. Alun perin sosiaalialalle kehitettyä vapaaehtoistoiminnan harjoittelua tarjotaan nyt kaikille Metropolian opiskelijoille alasta riippumatta. Se toimii rakenteena myös aikaisemmin tehdyn vapaaehtoistyön osaamisen tunnustamiseen. Koska tätä opintokokonaisuutta voi suorittaa ympärivuotisesti, se lisää opintojen joustavuutta ja tarjoaa mahdollisuuden edistää opintoja myös kesällä. Osana Toteemi-hanketta (OKM erityisavustus 2017-2019) Metropoliasa jatketaan palkkatyön opinnollistamisen prosessien kehittämistä, mm. liittyen pedagogisiin käytänteisiin eri aloilla, tiedotukseen opiskelijoille ja yhteistyöhön työelämäkumppaneiden kanssa.

Metropolia on toiminut v. 2016 helmikuusta OKM:n nimeämänä vastuukorkeakouluna ja tuottanut SIMHE- palveluja (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland). Metropolian SIMHE-palvelukonseptiin on rakennettu ohjaus- ja neuvontapalveluiden oheen osaamisen tunnustamisen palvelu. Tämä palvelu on suunnattu oleskeluluvan saaneille ja jo kandi- tai maisteritasoisen ulkomaisen tutkinnon suorittaneille henkilöille tekniikan ja liiketalouden koulutusaloilla. Palvelun tavoitteena on tehdä korkeasti koulutettujen osaaminen näkyväksi ja antaa heille työllistymistä edistäviä referenssejä ja verkostoja. Palvelu on kaksivaiheinen sisältäen ensin ohjatun itsearvioinnin ja asiantuntijakeskusteluna käydyn osaamisen kartoituksen ja sen jälkeen osaamisen näyttämisen, jossa saa mahdollisuuden osallistua työelämälähtöiseen innovaatioprojektiin tai suorittaa muita avoimen ammattikorkeakoulun tavoitteita vastaavia koulutuspalveluja.

Palvelulla tavoitellaan konkreettisia asioita. Ensinnäkin, osaamisen kartoitusvaiheessa asiakkaalle muodostuu käsitys omasta osaamisestaan ja osaamisen täydentämistarpeesta verrattuna suomalaiseen vastaavaan tutkintoon. Asiakas saa dokumentin osaamisen kartoituksesta, jonka voi näyttää esim. työnhakutilanteessa rekrytoijalle. Parhaassa tapauksessa dokumentti toimii referenssinä ja edistää asiakkaan työllistymistä. Dokumentti toimii myös osaamisen täydentämiseen ohjaavana yhteenvetona. Toiseksi, työelämälähtöiseen projektiin osallistuminen mahdollistaa SIMHE-asiakkaalle mahdollisuuden verkostoitua sekä tutkinto-opiskelijoiden että projektiin osallistuvan työnantajatahon kanssa. Projektissa oman osaamisen näyttäminen perustuu konkreettisen työelämästä nousseen ongelman ratkaisuesitykseen. Samalla kun omaa osaamista pääsee tuomaan esille, myös projektiosaaminen päivittyy ja kehittyy. Asiakas kytkeytyy projektiin avoimen amk:n opiskelijan statuksella ja saa osallistumisestaan 10 op.

14. Metropolia Ammattikorkeakoulun toiminnan lähtökohtana on ihmisten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Metropoliasa opiskellaan ja työskennellään turvallisessa ja välittävässä ympäristössä, jossa opiskelijoita, henkilöstöä ja yhteistyökumppaneita kohdellaan ominaisuuksistaan riippumatta yhdenvertaisesti. Syrjintään ja kiusaamiseen puututaan välittömästi ja suunnitelmallisesti. Opiskelijakunta Metkalla on nimettynä kaksi häirintäyhdyshenkilöä, jotka toimivat häirintää tai syrjintää kokeneen opiskelijan tukena. Myös Metropolian opiskeluhyvinvointipalvelut ovat opiskelijoiden tukena niin näissä kuin opiskelijan opiskelukykyyn ja jaksamiseen vaikuttavissa asioissa ja tilanteissa.

Metropoliasa on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti. Suunnitelmat ovat opiskelijoiden ja henkilöstön luettavissa Metropolian intranetissä. Yhdenvertaisuusohjelman teemoja ovat ikä,

elämänkatsomus, vakaumus ja mielipide, kansallisuus ja kieli, etninen tausta, sukupuolen moninaisuus, seksuaalinen suuntautuminen, vammaisuus ja terveydentila. Näiden lisäksi yhdenvertaisuus kattaa fyysisen ja psyykkisen terveydentilan sekä oppimisvaikeudet. Oppimisympäristössä huomioidaan toimijoiden yksilöllisiä tarpeita niin, että opiskelijan opinnot voivat edetä. Tästä esimerkkinä on opiskelijan mahdollisuus opetuksen erityisjärjestelyihin, johon on laadittu oma toimintaprosessinsa. Myös alkaneessa opiskelijavalintojen kehittämishankkeessa yhtenä kehityskohteena on edistää tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä seikkoja niin, että kaikkia hakijoita kohdellaan tasavertaisesti edellä mainitun yhdenvertaisuusohjelman teemojen mukaisesti.